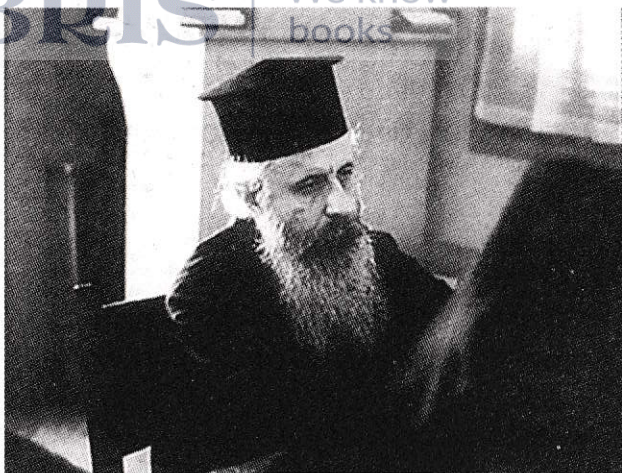


LIBRIS

We know
books



Această carte a fost redactată de către obștea Sfântului Schit *Maica Domnului cea Multmilostivă* și publicată în Grecia, la Atena, în anul 1993. Textul în limba engleză a fost tradus de către Preacucernicul Părinte Nicolae Palis și editat de Preacucernicul Părinte Mark Andrews.

POVEȘTE DE VIAȚĂ

Din viața și învățăturile Părintelui
Epifanie Theodoropoulos

Traducere din limba engleză
de prof. Paul Bălan



Editura Evanghelistos
București, 2026

— Nu ți-e milă de bietul animal? Îl omori. Doi oameni călare pe el. Dă-te jos de pe bietul animal!

Tatăl descălecă. Un al treilea îi văzu:

— Nu ți-e rușine câtuși de puțin? Așa o educație îi dai copilului tău? El stă călare și tu mergi pe jos? Învață-l să te respecte. Dă-l jos imediat!

Un al patrulea îl întâlnește:

— Sunteți tâmpiți? Pentru ce mai aveți animalul? De ce nu-l încalecă unul dintre voi?

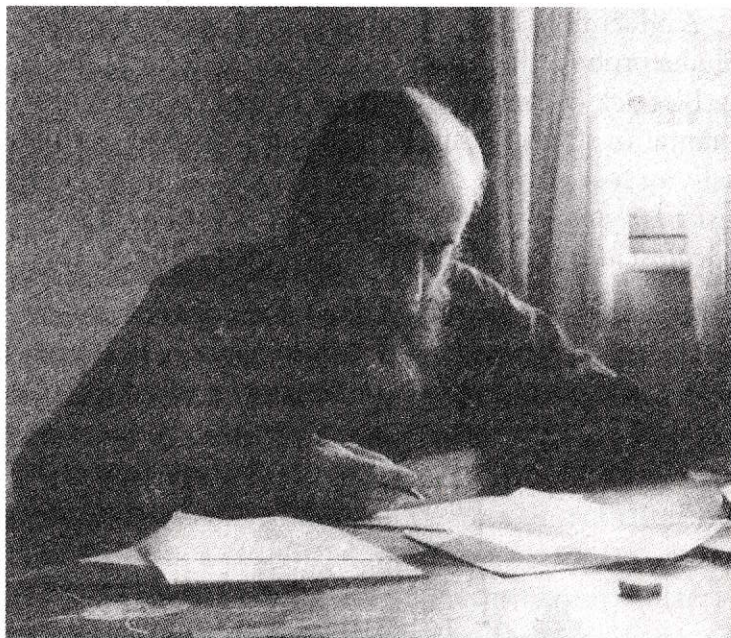
Atunci, tatăl, înfuriat, explodează:

— În fine, îngăduie-mi să fac ce doream să fac de la început!”



Cuprins

I.	Prolog.....	5
II.	Câteva date biografice	9
III.	Din viața sa personală.....	15
	1. Părintele Epifanie ca mirean	15
	2. Părintele Epifanie cleric	29
IV.	Despre Biserică.....	94
V.	Monahismul	98
VI.	Viața în Hristos	109
	1. Despre ascultare.....	109
	2. Despre spovedanie.....	112
	3. Despre rugăciune.....	117
	4. Despre post.....	120
	5. Despre milostenie	130
	6. Despre încercări.....	134
	7. Viața de familie și celibatul.....	137
	8. Despre copii.....	167
	9. Subiecte apologetice	181
	10. Probleme medicale	204
	11. Păreri diferite	213
VII.	Subiecte diferite.....	223



III

Din viața sa personală

1. Părintele Epifanie ca mirean

„Aș putea să pierd Raiul?”

Adeseori, pe când era încă un copilăș, mătușa lui, Alexandra, îl lua împreună cu ea la muncă și îi spunea să stea liniștit pe scaun.

— Eteokli al meu, îi spunea ea, nu te mișca de acolo pentru ca micul Hristos să te iubească.

Stătea puțin nemișcat, dar apoi iar simțea nevoia să se miște.

— Trebuie să stai liniștit, îi spunea ea, pentru ca micul Hristos să te ia în Rai.

— Dar dacă m-am mișcat acum puțin, aș putea pierde Raiul? întreba îngrijorat băiețelul.

— Încă puțin și ești în pericol să-l pierzi, răspundea ea. Fii foarte atent!

Astfel, încet, dar sigur, Eteoklis s-a obișnuit să iubească Raiul.

Rădăcini duhovnicești

Starețul obișnuia să ne spună:

„Cucernicia ascetică a oamenilor simpli, așa cum am simțit-o eu lângă bunica mea și lângă mătușa

Alexandra, precum și tradiția monahală înfloritoare din Messinia mi-au oferit o profundă educație ortodoxă. Încă din anii copilăriei citeam Utrenia în fiecare noapte, la lumina lămpii cu petrol sau la lumina lunii din cauza întunericii la care eram obligați să stăm în timpul ocupației.

Îmi amintesc și următoarea întâmplare: eram copil, aveam vreo patru sau cinci ani, și mă duceam la biserica de lângă o mănăstire apropiată. Pe drum am mâncat niște verdețuri, care însă erau amare și care mi-au lăsat în gură un gust neplăcut. De îndată ce am ajuns la mănăstire, am alergat la fântână nu ca să beau apă, ci ca să-mi clătesc gura. Un oarecare monah m-a văzut și a strigat:

— Ce faci acolo?

— Îmi clătesc gura, fiindcă este amară!

— Fii atent să nu iei anafură după aceea, fiindcă nu e bine! îmi spuse el pe un ton categoric.

Cât de mult am fost influențat de către modul de viață ascetic al oamenilor simpli și al monahilor din acele vremuri!”

Starețul spunea adesea: „Tot ceea ce am Îi datorez mai întâi lui Dumnezeu și apoi mătușii Alexandra”.

A vrut să convingă!

Mătușa Alexandra ne povestea că, pe când Starețul era tânăr, obișnuia să ceară în rugăciunea sa:

„Micul meu Hristos, dă-mi tărie să-i conving pe oameni să creadă în Tine și să Te urmeze, iar în ceea ce privește glas de cântare – nu mi-l doresc!”

Un plan de a merge la biserică

Odată, pe când era de vârstă preșcolară, a aflat că mătușile sale vor lua parte la Sfânta Liturghie în ziua următoare, într-un oarecare paraclis de țară. Așadar, încă cu o seară mai înainte le-a rugat să-l ia cu ele. Acestea i-au făgăduit că așa vor face. El însă a înțeles – fiindcă se mai întâmplase și mai înainte – că îl vor păcăli: din această pricină a pregătit un plan fără a spune nimic nimănui.

Dimineața, mătușa care-l îngrijea, neliniștită, l-a trezit și l-a întrebat:

— Micul meu Eteokli, nu cumva ne-ai ascuns pantofii ca să nu-i putem găsi?

— Aha, zise el, te-am prins! Ați fi plecat fără să mă luați cu voi. Așadar, mai întâi mă voi pregăti de plecare și apoi vă voi da pantofii.

În acest chip a reușit să le întârzie plecarea și le-a urmat cu mare bucurie.

De la paznicul dimineții!

Într-o duminică dimineață, pe când era încă întuneric, preotul satului s-a dus să deschidă biserica. Când s-a apropiat, a văzut lângă ușă ceva ce părea să fie doi „ochi” firoși pironiți asupra lui. S-a înspăimântat și nu a mers mai departe. Însă, pentru a nu aștepta afară, în întuneric, până în zori, s-a îndreptat spre casa micului Eteokli. A bătut la ușă și i-a deschis mătușa Alexandra. Când aceasta a aflat ce se întâmplase, i-a spus zâmbind:

— O, dragul meu părinte, de ce te-ai speriat? Este Eteokli, cu cărbunele aprins pentru tămâiere!

Acesta obișnuia să meargă la biserică înainte de ivirea zorilor, adesea chiar înainte de venirea preotului!

Postul

Cam pe la vârsta de cinci ani, după mărturia fericitei sale mătuși Alexandra, Starețul a început să ia parte regulat la dumnezeiasca Liturghie și la celelalte slujbe ale Bisericii, împărtășindu-se cu Preacuratele Taine și postind normal, la fel ca adulții. În aceea perioadă era foarte slab și, într-o duminică dimineața, mătușa a încercat să-l convingă să bea o cană cu lapte înainte de a pleca la Biserică. Micul Eteokli s-a opus cu tărie, certându-și mătușa cu aceste cuvinte: „Cum să mergem la biserică cu stomacul plin? Cum ne vom mai ruga și cum să mai luăm anafură? Să mergem doar pentru mângâierea auzului?”

*

Altădată, la o nouă rugămințe a mătușii sale de a bea o cană cu lapte într-o zi de miercuri dimineața, înainte de a pleca la grădiniță, Eteokli a reacționat și mai categoric. A alergat la icoană și a îngenunchiat dinaintea ei spunând: „Doamne al meu preaiubit, dacă se mai întâmplă vreodată ca, într-o zi de miercuri sau de vineri, mătușa să îmi dea să beau lapte, ia-i vocea și redă-i picioarele!” (după cum se știe, mătușa lui era invalidă de picioare).

Mătușa, auzind această rugăciune copilărească, a rămas uimită.

„Liturghii”

Mai târziu, pe când era elev în clasele primare, îl ajuta pe preot în Sfântul Altar și, la sfârșitul Sfintei Liturghii, lua anafură pentru toată săptămâna.

Acasă lua anafură în fiecare dimineață, înainte de micul dejun și, de două ori pe săptămână, din propria inițiativă, „săvârșea” Sfânta Liturghie. El făcea, avându-i pe membrii familiei drept enoriași, Sfânta Liturghie exact după cum vedea și își amintea că se sluja în Biserică.

Recunoașterea greșelilor

Ori de câte ori, din neatenție copilărească, pricinuia vreo pagubă, avea întotdeauna curajul să-și mărturisească fapta în mod public folosind expresia: „Am făcut-o!”. Își recunoștea greșeala înainte de a i se cere socoteală, așa încât vina să nu cadă asupra altcuiva.

Preoția și aritmetica

Încă din clasa întâi a școlii primare avea rezultate excelente la toate obiectele de studiu (în afară de aritmetică, pe care nu o agrea deloc).

La îndemnul mătușii sale de a studia aritmetica, el răspundea:

— La ce îmi folosește aritmetica, mătușă? Voi ajunge eu negustor? Eu voi fi preot!

L-au convins însă argumentele mătușii, care i-a demonstrat foarte inteligent că, fără aritmetică, nu va putea ajunge în ciclul gimnazial, la liceu sau la seminarul

teologic pentru a deveni un bun cleric, așa cum își dorea fierbinte.

Smerit și disprețuit

Într-o bună zi, paznicul țărinelor satului a bătut la ușa casei lor și a anunțat că „l-a prins pe hoțul” care le intrase în vie și le furase strugurii.

— Să-l dau în judecată? întrebă el.

— Desigur că ar trebui, spuse cineva.

Atunci Eteokli, care avea doisprezece ani, interveni:

— Ce ai spus? Să-l dai în judecată? Bietul om nu are nimic, în vreme ce nouă Dumnezeu ne-a dăruit vie, măslina, țărini și o casă!

Și, adresându-se paznicului țărinelor, zise:

— Nu numai că nu trebuie să-l dai în judecată, dar să-i spui că familia Theodoropoulos îl îndeamnă să meargă în vie și să taie câți struguri dorește. Și trimite-l chiar aici să-i spunem și noi aceasta.

Nimeni nu a îndrăznit să-l contrazică. Cuvântul său era „lege”.

*

Cu o altă ocazie, câteva persoane au venit acasă la Eteoklis și l-au pârât pe muncitorul angajat să îngrijească țarina lor. L-au acuzat pe om că vinde roadele recoltei pentru folosul său.

Așadar, rudele sale l-au chemat pe acesta și i-au poruncit cu asprime ca o astfel de hoție să nu se mai repete. Însă Eteoklis, care, din întâmplare, a ascultat discuția, a intervenit spunând:

— De azi înainte, domnule, pe lângă plata cuvenită, vei avea parte și de jumătate din recoltă, pe care să o vinzi în folosul dumitale!

În felul acesta, el le-a impus celor din familie să-l ajute pe acest biet om sărman, care muncea să-și ajute propriile rude și care, pe lângă faptul că era sărac, mai avea și mulți copii.

Un nemaipomenit mod de a se încălzi

Odată, în perioada când era student, mătușa i-a spus:

— Copilul meu, atunci când citești și soba cu mângal se răcește, trezește-mă ca să o pornesc din nou. Acum mai bine du-te la culcare fiindcă ai să îngheți!

— Am descoperit o soluție, a răspuns el, și am rezolvat problema.

— Păi, spune-mi, ce faci? O aprinzi tu din nou?

— Nu! Atunci când mai am de citit, iar soba se stinge, ies la plimbare în curte, în frig. Mă plimb puțin și așa mă obișnuiesc cu frigul nopții. Când mi se face iarăși frig sau încep să casc, fac din nou același lucru de câteva ori în timpul nopții.

Discernământ

Cândva, pe când era elev de colegiu, citea cartea lui Papadiamanti, intitulată „Criminala”. Într-o zi, când nu era acasă, mătușa lui a găsit cartea și a răsfoit-o puțin. Speriată, i-a spus când s-a întors acasă:

— Dragul meu copil, ce fel de cărți citești tu? Am citit puțin din ea și m-am cutremurat. Vai, vai!